

TUTKITTAVALLE TIEDOKSI

1. Rekisterinpitäjä	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS)
2. Rekisterin vastuhenkilöt	Professori Mikael Knip Sähköposti: mikael.knip@hus.fi Osoite: HUS LaNuTieteellinen laboratorio, Biomedicum Helsinki 1, PL 700, 00029 HUS
3. Tietosuojavastaava	Tietosuojavastaava: Petri Hämäläinen Puhelinnumerot: 09-471 73936, 050-427 0549 Sähköposti: petri.hamalainen@hus.fi
4. Yhteystiedot rekisteriä koskevissa asioissa	Rekisteritietokannan pääkäyttäjä: Sirpa Nolvi Puhelinnumero: 050-427 0564 Sähköposti: sirpa.nolvi@hus.fi Osoite: PEDIA-tutkimusryhmä, Biomedicum 2 U, PL 705, 00029 HUS
5. Rekisterin nimi	Suomen lasten diabetesrekisteri
6. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus	Diabetesrekisteriin kerätään tietoa diabeteksen ja sen ohessa esiintyvien muiden sairauksien ilmiäsuun, esiintymiseen ja syntyprosesseihin liittyen.
7. Henkilötietojen käsittelyn perusta	Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella: <ul style="list-style-type: none"> yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö -tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi <p>Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja: Geneettiset tiedot ja terveys.</p> <p>Arkaluonteisten tietojen käsittely perustuu seuraavaan tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiseen oikeusperusteeseen: Tieteellinen tai historiallinen tutkimustarkoitus tai tilastollinen tarkoitus</p> <p>Tiedotteet ja suostumuslomakkeet tullaan uudistamaan tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisiksi.</p>
8. Rekisterin tietosisältö	Suostumuslomakkeet: <ul style="list-style-type: none"> - Tutkittavan nimi ja alaikäisillä myös huoltajan nimi - Tutkittavan henkilötunnus - Allekirjoitukset <p>Tiedonkeruulomake:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diabetekseen äskettäin sairastuneen lapsen perustiedot (nimi, syntymäpaikkakunta, henkilötunnus, sukupuoli, osoite, huoltajan yhteystiedot ja hoidosta vastanneet sairaalat) - Sairastuneen lapsen diagnoosivaiheen tiedot (sairauden toteutuspäivä, diabetestyyppi, hoitomuoto, edeltävä oireilu, pituus ja paino, kuivuma-arvio, tajunnan tason arvio, puberteettiaste, verikoetulokset ketoasidoosin arvioimista varten sekä lapsen muut merkittävät sairaudet) - Sairastuneen lapsen sukutausta (perheen kokoonpano, perheenjäsenten syntymäpaikkakunnat sekä mahdolliset autoimmunitaudit) - Tiedot siitä, haluaako perhe kuulla tutkimusvastauksista - Lomakkeen täyttäjän tiedot ja täyttöpäivämäärä, tutkittavan koodi ja lomakkeen vastaanottotiedot

SUOMEN LASTEN DIABETESREKISTERI

Tutkimusrekisterin henkilötietojen käsittelytoimien seloste

Euroopan parlamentin ja neuvoston tietosuoja-asetus 2016/679, GDPR¹

	<p>Näytelähete:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Näytteen lähettäjän tiedot - Tutkittavan nimi ja henkilötunnus, diabetestieto (onko sairastunut ja milloin) sekä mahdollinen sukulaisuussuhde vastasairastuneeseen diabeetikkolapseen - Näytteiden laboratorioskäsitteilyn kannalta oleelliset tiedot
9. Säännönmukaiset tietolähteet	Vastasairastuneiden lapsidiabeetikoiden huoltajat sekä hoitohenkilökunta kaikissa Suomen lapsidiabeetikoita hoitavissa yksiköissä. Sairastumisvaiheen näytteitä ottavat paikalliset laboratoriot.
10. Henkilötietojen vastaanottajaryhmät	<p><u>10.1 Tiedonkeruu lapsidiabeetikoita hoitavissa yksiköissä:</u> Diabeteshoitajat ja –lääkärit</p> <p><u>10.2 Näytteiden ottaminen:</u> paikallislaboratorioiden henkilökunta (NORDLAB, ISLAB, FIMLAB, HUSLAB, TYKSLAB, SATADIAG, sekä Vaasan, Etelä-Pohjanmaan, Päijät-Hämeen, Ahvenanmaan ja Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirien laboratoriot)</p> <p><u>10.3 Tiedon vastaanottaminen, tarkistaminen ja tallentaminen:</u> Diabetesrekisterin pääkäyttäjä</p> <p><u>10.4 Näytteet vastaanottava ja säilyttämisestä sekä pääasiallisesta analysoinnista vastaava laboratorio:</u> Helsingin yliopiston ja HUSin PEDIA-tutkimuslaboratorion henkilökunta</p> <p><u>10.5 Näytteiden lisäanalyysit:</u> Turun yliopiston Immunogenetiikan laboratorion henkilökunta sekä Oulun yliopiston T1D-vasta-ainelaboratorion henkilökunta</p> <p><u>Tutkimustiedon analysointi ja raportointi:</u> PEDIA-tutkimusryhmän tutkijat</p>
11. Tietojen säännönmukaiset luovutukset	Verinäytteitä käsitellään tutkittavien koodilla, ilman henkilöä suoraan yksilöiviä tietoja (pseudonymisointi). Pseudonymisoituja verinäytteitä tutkitaan PEDIA-laboratorion lisäksi Turun yliopiston Immunogenetiikan laboratoriossa sekä Oulun yliopiston T1D-vasta-ainelaboratoriossa.
12. Tutkimusrekisterin säilytysaika	<p>Tutkimuksen rekrytointi jatkuu, eikä päätöstä tutkimuksen lopettamisajankohdasta ole vielä tehty. Oletettavaa on, että aineiston keruu jatkuu vielä vuosia.</p> <p>Kyseessä on ainutlaatuinen kokoelma tutkimustietoa, joka voi johtaa immuunivälitteisten sairauksien patomekanismien ja epidemiologisten taustatekijöiden tarkentumiseen. Siksi tutkimusainesta tultaneen säilyttämään vähintään 50 vuotta tutkimuksen päättymisen jälkeen.</p> <p>Tutkimuksen päättyessä pseudonymisoidut aineistot arkistoidaan. Säilytysajan päätyttyä aineistot tuhotaan, ellei aineistolla voida tuolloin osoittaa olevan sellaista korvaamatonta tieteellistä merkitystä, mikä puoltaisi aineiston jatkosäilyttämistä.</p>
13. Rekisteröidyn oikeudet	<p>Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 2 mainittu henkilö.</p> <p>Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista. Tutkimuksen keskeyttäminen tai suostumuksen peruminen ei vaikuta tutkittavien tai heidän perheenjäsentensä mahdollisuuteen saada terveydentilansa vuoksi perusteltua hoitoa jatkossa.</p>

	<p>Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saada pääsy tietoihin • oikaista tietoja • poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi • rajoittaa tietojen käsittelyä • siirtää tiedot järjestelmästä toiseen • vastustaa tietojen käsittelyä • olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi. <p>Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.</p> <p>Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa</p>
<p>14. Tietojen siirto EU- ja/tai ETA-alueen ulkopuolelle</p>	<p>Tutkimustietoja ei ole suunniteltu luovutettavaksi EU- ja/tai ETA-alueiden ulkopuolelle.</p>
<p>15. Rekisterin suojauksen periaatteet</p>	<p>Kaikki tutkimusorganisaatioissa työskentelevät henkilöt ovat saaneet perehdytyksen salassapitovelvoitteisiin ja ovat vaitiolovelvollisia työssään tietoonsa saamien salassa pidettävien asioiden suhteen.</p> <p>Kohdissa 10.1 ja 10.2 potilashoidosta ja näytteidenotosta vastaavat tahot käsittelevät tutkittavien tietoja henkilötunnisteperusteisesti. Heillä ei ole pääsyä pseudonymisointikoodeihin eli henkilöä suoraan yksilöiviin tietoihin.</p> <p>Tutkittavien suostumuslomakkeet, tiedonkeruulomakkeet, laboratoriolähetteet ja näytteet saapuvat postitse yhdessä lähetyksessä PEDIA-laboratorioon, jossa nämä tiedot tallennetaan. Tutkittavat sekä heidän näytteensä pseudonymisoidaan heti aineiston saavuttua. Tästä eteenpäin kaikki tutkimustiedon käsittely tapahtuu pseudonymisoidussa muodossa.</p> <p>Pseudonyymien koodiavain on Suomen lasten diabetesrekisterin pääkäyttäjän Sirpa Nolvin hallussa lukitussa tilassa sijaitsevalla, riittävän tietoturvatason omaavalla ja salasanasuojatulla levyasemalla. Koodiavainta säilytetään tutkimuksen johtajan, professori Mikael Knipin valvonnassa.</p> <p>Tutkimusaineistoa säilytetään seuraavasti:</p> <p><u>Fyysinen aineisto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tiedonkeruulomakkeet ja suostumukset säilytetään pääkäyttäjän lukitussa työhuoneessa sijaitsevissa lukituissa kaapeissa. Osa vanhemmasta aineistosta on arkistoitu Biomedicum 2U-rakennuksessa sijaitsevaan lukittuun varastoon sijaitseviin lukittuihin kaappeihin. - Näytteitä koskevat laboratoriolähetteet sijaitsevat PEDIA-laboratorion tiloissa olevassa lukitussa huoneessa. - Pseudonymisoidut näytteet sijaitsevat PEDIA-laboratorion lukituissa tiloissa olevissa pakastimissa, joissa osassa on erillinen lukitusjärjestelmänsä. <p><u>Sähköinen aineisto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkimustiedot tallennetaan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) palvelimella olevaan suojattuun tietokantaan.

SUOMEN LASTEN DIABETESREKISTERI

Tutkimusrekisterin henkilötietojen käsittelytoimien seloste

Euroopan parlamentin ja neuvoston tietosuojaa-asetus 2016/679, GDPR¹

	<ul style="list-style-type: none"> - Pseudonymisoituja näytetietoja tallennetaan Helsingin yliopiston palvelimella olevaan tietokantaan. - Mittaustuloksista tehtyjä kirjallisia tulosteita säilytetään PEDIA-tutkimusryhmän lukituissa tiloissa. <p><u>Tietojen analysointi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tutkimustietoja analysoidaan Helsingin yliopiston ja/tai HUS:n omistamilla tietokoneilla, jotka tallentavat tietoja näiden organisaatioiden ylläpitämille suojatuille palvelimille. - Tutkimustietokannat ovat salasanasuojattuja ja niissä on sisäänrakennetut käyttäjien logitietojen seurantarjestelmät.
16. Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle	<p>Rekisteröidyllä on oikeus kannella epäilemästään tietosuojalainsäädännön vastaisesta toiminnasta suomalaiselle toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, erityisesti kun rekisteröidyn vakinainen asuinpaikka ja/tai työpaikka sijaitsee Suomessa, tai mikäli epäilty tietosuojarike on tapahtunut Suomessa.</p> <p>Yhteystiedot: Tietosuojavaltuutetun toimisto Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki Vaihde: 029 56 66700 Faksi: 029 56 66735 Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi</p>